

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av bilagan till lagen om tobaksaccis

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av bilagan till lagen om tobaksaccis (RP 97/2024 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- regeringsråd Merja Sandell, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Jenni Oksanen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Laura Terho, social- och hälsovårdsministeriet
- övervakningschef Kari Marjamäki, Tullen
- ledande sakkunnig Anne Kaleva, Skatteförvaltningen
- jurist Minnamari Pigg, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- specialsakkunnig Otto Ruokolainen, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- specialsakkunnig Kaarina Tamminiemi, SOSTE Finlands social och hälsa rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Konkurrens- och konsumentverket
- Finsk Handel rf
- Finlands Dagligvaruhandel rf.

Ingent yttrande av

- Tupakkateollisuusliitto ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om tobaksaccis ska ändras.

Betänkande FiUB 13/2024 rd

Enligt förslaget höjs skatten på cigaretter, rulltobak, pip- och cigarettobak, cigarrer och cigariller med i genomsnitt 27,1 procent. Höjningarna genomförs under tre års tid i sex etapper så att den första höjningen görs vid ingången av november 2024, den andra vid ingången av juli 2025, den tredje vid ingången av 2026, den fjärde vid ingången av juli 2026, den femte vid ingången av 2027 och den sjätte vid ingången av juli 2027. Skatten på andra produkter som omfattas av tobaks-accisen, såsom vätskor för elektroniska cigaretter och nikotinpåsar, höjs inte.

Till följd av höjningarna beräknas priserna på cigaretter och rulltobak sammanlagt stiga med i genomsnitt 24,5 procent. Priset på pip- och cigarettobak beräknas stiga sammanlagt med i genomsnitt 22,7 procent och priset på cigarrer och cigariller med 18,3 procent. Jämfört med en situation där skatterna inte höjs beräknas de föreslagna skatteändringarna öka statens inkomster av tobaks-accisen med cirka 150 miljoner euro per år när alla ändringar har trätt i kraft.

I fråga om 2024 beaktas ändringen i uppskattningen av intäkterna från tobaksskatten i nästa proposition om en tilläggsbudget för 2024.

Lagen avses träda i kraft den 1 november 2024. Den tillämpliga accistabellen ändras med ett halvt års mellanrum från den 1 juli 2025.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Allmänt

Syftet med propositionen är att i enlighet med regeringsprogrammet för regeringen Orpo höja punktskatten på tobak med 100 miljoner euro åren 2026 och 2027. Dessutom är avsikten att i enlighet med regeringens rambeslut höja punktskatten på tobak med 50 miljoner euro år 2025. Det har senare fastställts att höjningen träder i kraft den 1 november 2024. Höjningen är en del av åtgärderna för att balansera de offentliga finanserna.

Syftet med skattehöjningarna är dels att få in skatteintäkter, dels att priserna på tobaksprodukter ska stiga och därigenom de tobaksrelaterade skadorna kunna förebyggas. Enligt propositionen beaktar sättet att genomföra höjningarna hur den inhemska prisstegringen påverkar resandeförseln, smugglingen och grå marknader. En okontrollerad ökning av resandeförsel och smuggling riskerar att äventyra de statsfinansiella och hälsorelaterade målen med tobaksbeskattningen.

De föreslagna höjningarna är förenliga med syftet med tobakslagen, att minska rökning. Höjningarna harmonierar också med de förslag som arbetsgruppen för utveckling av tobaks- och nikotinpolitiken framfört om att punktskatten på tobak ska fortsätta höjas varje halvår och att tobaksprodukternas skattestruktur ska bevaras i samband med framtida skattehöjningar. Genom åtgärder som påverkar beskattningen av och priserna på tobaksprodukter kan man effektivt påverka rökningen på befolkningsnivå.

Betänkande FiUB 13/2024 rd

Enligt förslaget höjs skatten på cigaretter, rulltobak, pip- och cigarettobak, cigarrer och cigariller med i genomsnitt 27,1 procent. Höjningarna koncentreras till skatten per enhet och minimiskatten. Höjningarna genomförs i sex etapper. Den första höjningen görs vid ingången av november 2024, den andra vid ingången av juli 2025 och därefter halvårsvis så att den sista höjningen genomförs den 1 juli 2027.

I propositionen beräknas det att de föreslagna skattehöjningarna ökar statens intäkter från punktskatten på tobak med sammanlagt 150 miljoner euro betraktat enligt effekterna efter höjningarna i slutet av 2027 och jämfört med en situation där skattesatserna inte skulle ändras. Fullt genomslag på skatteintäkterna enligt kontantprincipen får höjningarna 2028. I propositionen bedöms det att om den första skattehöjningen genomförs redan den 1 november 2024 i stället för den 1 januari 2025 kommer skatteintäkter sannolikt på grund av upplagring att överföras från 2025 till 2024 enligt kontantprincipen.

Tidigare höjningar

Punktskatten på tobak har höjts varje år från och med 2009 med undantag för 2011, 2013 och 2024. Mellan 2016 och 2023 har höjningarna genomförts halvårsvis. Skattehöjningarna har motiverats med både statsfinansiella och hälsopolitiska skäl. Syftet med höjningarna har varit att åstadkomma en måttlig prisstegring på tobaksprodukter och därigenom förebygga tobaksrelaterade skador. Enligt propositionen har dessutom till exempel de betydande höjningarna av punktskatten på rulltobak, cigarrer och cigariller 2022 och 2023 bidragit till att den temporära ökningen av konsumtionen av dem vände nedåt.

Höjning i etapper

Vissa av de sakkunniga som utskottet hörde riktade kritik mot förslaget om att höjningarna görs varje halvår och ansåg att detta sätt att genomföra höjningarna är administrativt tungrovt på grund av den prissättningsprocess och de ändringar i informationssystemen som krävs när skatten höjs.

Utskottet påpekar att en höjning i etapper bidrar till att de enskilda ändringarna hålls på en måttlig nivå. Det är viktigt för att myndigheterna ska ha så bra kontroll som möjligt över resandeförseln och den grå marknaden. Dessutom konstaterar utskottet att de skattehöjningar som nu föreslås motsvarar det sätt att höja skatterna varje halvår som har tillämpats under de två senaste regeringsperioderna. Enligt uppgift har det inte observerats några nämnvärda problem med genomförandet av höjningarna, även om det står klart att det medför extra arbete för de olika aktörerna.

Elektroniska cigaretter och nikotinpåsar

De föreslagna höjningarna av tobaksskatten gäller inte elektroniska cigaretter eller nikotinpåsar. Av propositionen framgår att det behövs mer information om utvecklingen av den skattepliktiga konsumtionen, resandeförseln och den olagliga förmedlingen av vätskor för elektroniska cigaretter, tobaksprodukter avsedda för upphettning och rökfria nikotinprodukter innan eventuella ändringar görs i beskattningen. Enligt propositionen kan ändringar vid behov föreslås i en regeringsproposition som lämnas senare.

Betänkande FiUB 13/2024 rd

Flera av dem som hördes föreslog att skatten ska höjas också i fråga om elektroniska cigaretter och nikotinpåsar, antingen nu eller inom den närmaste framtiden. Men det ansågs också vara bra att först utreda situationen i fråga om dessa produkter.

Tobaksaccisen på vätskor för elektroniska cigaretter infördes 2017. Fastställandet av skattenivån var då förenat med osäkerhetsfaktorer. Det finns både nikotinhaltiga och nikotinfria vätskor för elektroniska cigaretter. Enligt uppgift har det visat sig problematiskt att få i synnerhet nikotinfria alternativ att omfattas av beskattningen, eftersom de också har andra användningsändamål som inte ska beskattas. Nikotinpåsar blev däremot punktskattepliktiga produkter först vid ingången av 2024. Beskattningen av dessa produkter är således ännu inte etablerad och det finns inga tillförlitliga uppskattningar av skattens inverkan på priserna eller konsumtionen. Prisstegringen som följer av beskattningen kan också leda till resandeförsel eller parallellimport som faller utanför beskattningen, eller import av snus som liknar nikotinpåsar och som inte heller omfattas av skatten. Med tanke på de statsfinansiella och hälsorelaterade målen med tobaksbeskattningen är det viktigt att vätskor för elektroniska cigaretter och nikotinpåsar också beskattas.

Tullen har föreslagit att tobaksaccisen utvidgas till att gälla starka (med en nikotinhalt på mer än 20 milligram per milliliter) nikotinvätskor som används i elektroniska cigaretter. Till denna del hänvisar utskottet till det som sägs i propositionen om att frågan har en beröringspunkt med tobakslagen och att den därför utreds separat i samarbete mellan finansministeriet och social- och hälsovårdsministeriet.

Avslutningsvis

Utskottet understryker vikten av att följa effekterna av förslaget. Utskottet framhåller också att det är viktigt att situationen i fråga om elektroniska cigaretter och nikotinpåsar bevakas och att möjligheten till skattehöjningar också i fråga om dem utreds.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 97/2024 rd utan ändringar.

Betänkande FiUB 13/2024 rd

Helsingfors 4.10.2024

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Krista Mikkonen gröna
medlem Otto Andersson sv
medlem Markku Eestilä saml
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Timo Heinonen saml (delvis)
medlem Jari Koskela saf
medlem Suna Kymäläinen sd (delvis)
medlem Aki Lindén sd
medlem Laura Meriluoto vänst
medlem Minna Reijonen saf
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Joonas Räsänen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Ville Valkonen saml (delvis)
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Pauli Aalto-Setälä saml
ersättare Hannu Hoskonen cent
ersättare Janne Jukkola saml
ersättare Eeva Kalli cent
ersättare Riitta Mäkinen sd (delvis)
ersättare Jaana Strandman saf (delvis)
ersättare Ville Väyrynen saml (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Tarja Järvinen.

Betänkande FiUB 13/2024 rd Reservation 1

Reservation 1 /sd och gröna

Motivering

Regeringen föreslår (RP 97/2024 rd) att accistabellen i bilagan till lagen om tobaksaccis ändras så att beskattningen av tobaksprodukter höjs med i genomsnitt 27 procent. Höjningarna genomförs under fyra års tid i sex etapper så att den första höjningen görs vid ingången av november 2024, den andra vid ingången av juli 2025, den tredje vid ingången av 2026, den fjärde vid ingången av juli 2026, den femte vid ingången av 2027 och den sjätte vid ingången av juli 2027. Vi som undertecknat reservationen välkomnar regeringens förslag att höja tobaksaccisen, men föreslår att höjningarna också ska omfatta sådana nikotinprodukter som nyligen kommit ut på marknaden. På så sätt ökar inte de nya produkterna i popularitet till följd av en förmånligare prissättning än för andra nikotinprodukter.

Tobaksaccisen har en betydande styrande effekt på konsumtionen av olika tobaksprodukter. Konsumtionen av populära tobaksprodukter, särskilt cigaretter, minskar när punktskatten på tobak stiger. Konsumtionen av en tobaksprodukt kan ersättas av en annan, alltså kan produkterna ses som substitut för varandra. Om tobaksskatten höjs endast för vissa populära tobaksprodukter kan konsumtionen flyttas till andra produkter med lägre beskattning. Produktutvecklingen spelar en viktig roll på marknaden för nikotinprodukter och marknaden för nya produkter ger producenterna möjligheter att ta fram nya produkter i syfte att öka försäljningen. Nya produkters inträde och etablering på marknaden kan främjas av att beskattningen, och därmed också priserna, är lägre.

Andelen unga som testat e-cigaretter och nikotinpåsar har ökat avsevärt. År 2024 uppgav en fjärdedel av de unga att de använt nikotinpåsar: 31 procent av pojkarna och 17 procent av flickorna. Bland pojkarna använde 11 procent nikotinpåsar dagligen medan motsvarande siffra för flickornas del var 3 procent. Fler än tidigare, 40 procent av de unga, hade också testat e-cigaretter. Under föregående mätning 2019 var andelen 34 procent. Av pojkarna uppgav 9 procent och av flickorna 13 procent att de använde e-cigaretter dagligen. Samtidigt är det allt färre som röker eller använder snus. Den snabba uppgången i de nya produkternas popularitet tyder på att det är allt fler som väljer att använda dem i stället för traditionella tobaksprodukter. Tobaksindustrin har historiskt sett ökat sitt konsumentunderlag i synnerhet genom att ta fram nya produkter som inledningsvis har haft lägre beskattning än de traditionella produkterna samtidigt som det har funnits begränsad forskning om hur de nya produkterna påverkar hälsan.

Ett viktigt mål med propositionen är att av fiskala skäl höja beskattningen av traditionella tobaksprodukter. Höjningarna av punktskatten på tobak minskar konsumtionen samtidigt som beskattningen stärker statsfinanserna. Vi som undertecknat reservationen ställer oss bakom dessa mål, men anser samtidigt att höjningen av punktskatten på tobak även bör utvidgas till rökfria nikotinprodukter ("nikotinpåsar") och e-cigaretter. Vi föreslår att skatten också för dessa produktkategorier ska höjas på motsvarande sätt som i regeringens förslag, alltså så att man eftersträvar en höjning på cirka 27 procent av skatteintäkterna från dessa produkter. Ändringen skulle i dagens läge höja priset på en förpackning nikotinpåsar från cirka 7 till 8 euro.

Betänkande FiUB 13/2024 rd Reservation 1

Marknaden för nikotinpåsar är ny i Finland och sambandet mellan pris, beskattning och efterfrågan är delvis oklart. Intäkterna från den tobaksaccis som regeringen tidigare beslutat om har uppskattats till 50 miljoner euro per år. En statisk höjning av tobaksaccisen med 27 procent skulle, utan beaktande av effekterna av konsumtionen, inbringa cirka 13,5 miljoner euro. År 2023 uppgick skattebasen för elektroniska cigaretter till cirka 9,7 miljoner milliliter, vilket innebär att de statistiska skatteintäkterna av en höjning på 8 cent per milliliter uppgår till 0,7 miljoner euro.

Det är väl dokumenterat att användning av nikotin har skadliga effekter på hälsan. En övergång från traditionella tobaksprodukter till nya produkter minskar inte konsumtionen av nikotin lika effektivt som om man helt och hållet skulle upphöra med användningen av nikotinprodukter. Tobaksskatten har konstaterats ha en stark styrande effekt på både den mest aktiva konsumtionen av produkterna och den mängd som används. Om nya tobaksprodukter lämnas utanför skattehöjningarna kan det leda till att de som använder traditionella tobaksprodukter övergår till att använda de nya produkterna, vilket skulle vara ett sämre alternativ än att den totala konsumtion minskar. Vi anser att beskattningen av alla allmänt förekommande nikotinprodukter är ett effektivt sätt att minska konsumtionen av produkterna.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget med följande ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Reservationens ändringsförslag

Lag

om ändring av bilagan till lagen om tobaksaccis

I enlighet med riksdagens beslut
ändras bilagan till lagen om tobaksaccis (1470/1994), sådan bilagan lyder i lag 1131/2023, som följer:

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande FiUB 13/2024 rd
Reservation 1

ACCISTABELL A
Tillämpas 1.11.2024–30.6.2025

Produkt	Produkt-grupp	Cent/enhet	Procent av detaljhandelspriset
Cigaretter	1.	9,97/st.	52,0
-- Minimiaccis på cigaretter	1A.	37,16/st.	—
Cigarrer och cigariller			
-- Cigarrer	2.	13,62/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigarrer	2A.	37,16/st.	—
-- Cigariller	2B.	13,62/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigariller	2C.	37,16/st.	—
Pip- och cigarettobak	3.	11,51/g	48,0
Finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4.	8,49/g	52,0
-- Minimiaccis på finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4A.	28,79/g	—
Cigarettpapper	5.	—	60,0
Andra produkter som innehåller tobak	6.	—	60,0
Vätska för elektroniska cigaretter			
-- nikotinhaltig	7.	38,00/ml	
-- nikotinfri	7A.	38,00/ml	
Tobaksprodukter avsedda för upphettning	8.	30,00/g	—
Rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9.	14,00/g	13,0
-- Minimiaccis på rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9A.	18,00/g	
Rökfria nikotinprodukter i vätskeform	10.	30,00/ml	

ACCISTABELL B
Tillämpas 1.7–31.12.2025

Betänkande FiUB 13/2024 rd
Reservation 1

Produkt	Produkt-grupp	Cent/enhet	Procent av detaljhandelspriset
Cigaretter	1.	10,51/st.	52,0
-- Minimiaccis på cigaretter	1A.	38,96/st.	—
Cigarrer och cigariller			
-- Cigarrer	2.	14,66/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigarrer	2A.	38,96/st.	—
-- Cigariller	2B.	14,66/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigariller	2C.	38,96/st.	—
Pip- och cigarettobak	3.	12,27/g	48,0
Finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4.	8,93/g	52,0
-- Minimiaccis på finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4A.	30,21/g	—
Cigarettpapper	5.	—	60,0
Andra produkter som innehåller tobak	6.	—	60,0
Vätska för elektroniska cigaretter			
-- nikotinhaltig	7.	38,00/ml	
-- nikotinfri	7A.	38,00/ml	
Tobaksprodukter avsedda för upphetning	8.	30,00/g	—
Rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9.	14,00/g	13,0
-- Minimiaccis på rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9A.	18,00/g	
Rökfria nikotinprodukter i vätskeform	10.	30,00/ml	

ACCISTABELL C
Tillämpas 1.1–30.6.2026

Produkt	Produkt-grupp	Cent/enhet	Procent av detaljhandelspriset
Cigaretter	1.	11,05/st.	52,0
-- Minimiaccis på cigaretter	1A.	40,76/st.	—

Betänkande FiUB 13/2024 rd
Reservation 1

Cigarrer och cigariller			
-- Cigarrer	2.	15,70/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigarrer	2A.	40,76/st.	—
-- Cigariller	2B.	15,70/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigariller	2C.	40,76/st.	—
Pip- och cigarettobak	3.	13,03/g	48,0
Finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4.	9,37/g	52,0
-- Minimiaccis på finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4A.	31,63/g	—
Cigarettpapper	5.	—	60,0
Andra produkter som innehåller tobak	6.	—	60,0
Vätska för elektroniska cigaretter			
-- nikotinhaltig	7.	38,00/ml	
-- nikotinfri	7A.	38,00/ml	
Tobaksprodukter avsedda för upphettning	8.	30,00/g	—
Rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9.	14,00/g	13,0
-- Minimiaccis på rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9A.	18,00/g	
Rökfria nikotinprodukter i vätskeform	10.	30,00/ml	

ACCISTABELL D
Tillämpas 1.7–31.12.2026

Produkt	Produkt-grupp	Cent/enhet	Procent av detaljhandelspriset
Cigaretter	1.	11,59/st.	52,0
-- Minimiaccis på cigaretter	1A.	42,56/st.	—
Cigarrer och cigariller			
-- Cigarrer	2.	16,74/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigarrer	2A.	42,56/st.	—
-- Cigariller	2B.	16,74/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigariller	2C.	42,56/st.	—
Pip- och cigarettobak	3.	13,79/g	48,0

Betänkande FiUB 13/2024 rd
Reservation 1

Finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4.	9,81/g	52,0
-- Minimiaccis på finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4A.	33,05/g	—
Cigarettpapper	5.	—	60,0
Andra produkter som innehåller tobak	6.	—	60,0
Vätska för elektroniska cigaretter			
-- nikotinhaltig	7.	38,00/ml	
-- nikotinfri	7A.	38,00/ml	
Tobaksprodukter avsedda för upphettning	8.	30,00/g	—
Rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9.	14,00/g	13,0
-- Minimiaccis på rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9A.	18,00/g	
Rökfria nikotinprodukter i vätskeform	10.	30,00/ml	

ACCISTABELL E

Tillämpas 1.1–30.6.2027

Produkt	Produkt-grupp	Cent/enhet	Procent av detaljhandelspriset
Cigaretter	1.	12,13/st.	52,0
-- Minimiaccis på cigaretter	1A.	44,36/st.	—
Cigarrer och cigariller			
-- Cigarrer	2.	17,78/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigarrer	2A.	44,36/st.	—
-- Cigariller	2B.	17,78/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigariller	2C.	44,36/st.	—
Pip- och cigarettobak	3.	14,55/g	48,0
Finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4.	10,25/g	52,0
-- Minimiaccis på finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4A.	34,47/g	—
Cigarettpapper	5.	—	60,0
Andra produkter som innehåller tobak	6.	—	60,0
Vätska för elektroniska cigaretter			

Betänkande FiUB 13/2024 rd
Reservation 1

-- nikotinhaltig	7.	38,00/ml	
-- nikotinfri	7A.	38,00/ml	
Tobaksprodukter avsedda för upphettning	8.	30,00/g	—
Rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9.	14,00/g	13,0
-- Minimiaccis på rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9A.	18,00/g	
Rökfria nikotinprodukter i vätskeform	10.	30,00/ml	

ACCISTABELL F

Tillämpas från och med 1.7.2027

Produkt	Produkt-grupp	Cent/enhet	Procent av detaljhandelspriset
Cigaretter	1.	12,67/st.	52,0
-- Minimiaccis på cigaretter	1A.	46,16/st.	—
Cigarrer och cigariller			
-- Cigarrer	2.	18,82/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigarrer	2A.	46,16/st.	—
-- Cigariller	2B.	18,82/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigariller	2C.	46,16/st.	—
Pip- och cigarettobak	3.	15,31/g	48,0
Finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4.	10,69/g	52,0
-- Minimiaccis på finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4A.	35,89/g	—
Cigarettpapper	5.	—	60,0
Andra produkter som innehåller tobak	6.	—	60,0
Vätska för elektroniska cigaretter			
-- nikotinhaltig	7.	38,00/ml	
-- nikotinfri	7A.	38,00/ml	
Tobaksprodukter avsedda för upphettning	8.	30,00/g	—

Betänkande FiUB 13/2024 rd
Vastalause 1

Rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9.	14,00/g	13,0
-- Minimiaccis på rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9A.	18,00/g	
Rökfria nikotinprodukter i vätskeform	10.	30,00/ml	

Helsingfors 4.10.2024

Joona Räsänen sd
Krista Mikkonen gröna
Seppo Eskelinen sd
Aki Lindén sd
Riitta Mäkinen sd
Pia Viitanen sd
Suna Kymäläinen sd

Betänkande FiUB 13/2024 rd Reservation 2

Reservation 2 /cent

Motivering

Centern föreslår en kraftigare höjning av punktskatten på tobak än regeringen Orpo. Höjningen skulle enligt Centerns förslag dessutom göras på en och samma gång. Vårt förslag skulle på kort tid öka intäkterna från tobaksaccisen med 180 miljoner euro. Regeringen strävar i stället efter att skatteintäkterna höjs i långsam takt och etappvis så att de uppgår till 150 miljoner euro 2027.

Syftet med tobakslagen i Finland är att användningen av tobaksprodukter och andra nikotinhaltiga produkter som innehåller för människor giftiga ämnen och orsakar beroende ska upphöra.

Det är motiverat att höja skatten mer och i snabbare takt än regeringen föreslår, eftersom regeringen i samband med en annan lagändring har föreslagit sådana inkonsekventa ändringar i tobakslagen som inte i tillräcklig utsträckning främjar uppnåendet av syftet med tobakslagen. Centern föreslog i sin reservation till ändringen av tobakslagen (ShUB 8/2024 rd — RP 38/2024 rd) ändringar som kunde ha skyddat unga människor från att börja röka, minskat användningen av tobaksprodukter, de skador som användningen av tobaksprodukter och det beroende som uppstår samt som på lång sikt skulle ha förbättrat folkhälsan. Regeringen gick dock inte med på att skärpa tobakslagen på detta sätt. Därför behöver vi en kraftigare prisstyrning.

Det är angeläget att ta hänsyn till att om man börjar röka som ung ökar risken för långvarigt beroende och utveckling av allvarlig ohälsa avsevärt. Eftersom regeringen inte godkände Centerns förslag om att höja åldersgränsen för att köpa tobaksprodukter till 20 år, kunde i stället ett högre pris på produkterna vara ett alternativ för att förebygga och minska rökning bland unga.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) beräknas kostnaderna för tobaksrelaterade skador uppgå till ungefär 1,3 miljarder euro. I statens bokslut för 2023 uppgick intäkterna från tobaksskatten till ungefär 1,15 miljarder euro. Således måste de som inte röker fortfarande bidra till kostnaderna för de negativa effekter som användningen av tobaksprodukter medför, trots att tobaksskatten under det senaste decenniet har skärpts och klyftan mellan utgifterna och intäkterna har minskats. Det bör också noteras att kostnaderna för tobaksrelaterade skador under flera decennier har varit högre än skatteintäkterna.

Underskottet i statsfinanserna beräknas vara mer än 12 miljarder euro såväl 2024 som 2025. Detta är ytterligare en orsak till att inte fördröja höjningen av tobaksskatten. För att kunna stävja statens skuldsättning bör man höja skatten mer på en och samma gång.

Minskad rökning skulle på lång sikt medföra hälsofördelar för medborgarna och samtidigt påverka kostnaderna för hälso- och sjukvården. En större och tidigare lagd skattehöjning är motiverad både av ekonomiska och hälsomässiga skäl.

Centern påpekar också att den höjning av tobaksskatten som regeringen beslutat om utgör endast drygt en tredjedel av det förslag på 400 miljoner euro som det nuvarande statsministerpartiet Samlingspartiet föreslog i sitt eget budgetalternativ som oppositionsparti 2023.

Betänkande FiUB 13/2024 rd
Reservation 2

Centerns förslag ökar priset på ett cigarettpaket på 20 cigaretter med cirka 15 cent mer än regeringens förslag, som genomförs i etapper fram till 2027. Den engångshöjning som Centern föreslår skulle träda i kraft i november 2024.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen i övrigt godkänner lagförslaget enligt betänkandet, men med följande ändringar i den föreslagna bilagan. (Reservationens ändringsförslag)

Reservationens ändringsförslag

Lag

om ändring av bilagan till lagen om tobaksaccis

I enlighet med riksdagens beslut
ändras bilagan till lagen om tobaksaccis (1470/1994), sådan bilagan lyder i lag 1131/2023, som följer:

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande FiUB 13/2024 rd
Reservation 2

ACCISTABELL A
Tillämpas från och med 1.11.2024

Produkt	Produkt-grupp	Cent/enhet	Procent av detaljhandels-priset
Cigaretter	1.	13,30/st.	52,0
-- Minimiaccis på cigaretter	1A.	48,47/st.	—
Cigarrer och cigariller			
-- Cigarrer	2.	19,76/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigarrer	2A.	48,47/st.	—
-- Cigariller	2B.	19,76/st.	34,0
-- Minimiaccis på cigariller	2C.	48,47/st.	—
Pip- och cigarettobak	3.	16,08/g	48,0
Finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4.	11,22/g	52,0
-- Minimiaccis på finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter	4A.	37,68/g	—
Cigarettpapper	5.	—	60,0
Andra produkter som innehåller tobak	6.	—	60,0
Vätska för elektroniska cigaretter			
-- nikotinhaltig	7.	30,00/ml	
-- nikotinfri	7A.	30,00/ml	
Tobaksprodukter avsedda för upphettning	8.	30,00/g	—
Rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9.	10,00/g	10,0
-- Minimiaccis på rökfria nikotinprodukter som inte är i vätskeform	9A.	14,00/g	
Rökfria nikotinprodukter i vätskeform	10.	30,00/ml	

ACCISTABELL B
Tillämpas 1.7–31.12.2025

ACCISTABELL C
Tillämpas 1.1–30.6.2026

Betänkande FiUB 13/2024 rd
Vastalause 2

~~ACCISTABELL D~~
~~Tillämpas 1.7-31.12.2026~~

~~ACCISTABELL E~~
~~Tillämpas 1.1-30.6.2027~~

~~ACCISTABELL F~~
~~Tillämpas från och med 1.7.2027~~

Helsingfors 4.10.2024

Eeva Kalli cent
Hannu Hoskonen cent